

מסביב למיכון

עמדות חליבה במשק המושבי

במשקים מושביים רבים גיבנות, או נמצאות בשלב תיכנון, עמדות חליבה מוגבהות. לעתים מנצלים לשם כך בנין ישן, כגון רפת רגילה, באר פן מיוחד את ה"רפת הסוכנותית", מחסן וכדומה. המוסד לחקר הבנייה הכפרית מתכוון לערוך בדיקה יסודית בשאלת מבני הרפת במשק המר שבי, אך לדאבונו נשאר הדבר עד עתה בגדר תיכנון. ללא ספק תביא בדיקה כזו תועלת רבה, אך בינתיים עומדים משקים בפני בעיות מבני החליבה ואינם רוצים או אינם יכולים להמתין לתוצאות הבדיקה הנ"ל.

באופן כללי נראית לי התכנית שהצענו בק"וים כלליים לפני כשנתיים (ראה "משק הבקר והחלב", מס' 49, ע' 20) כמוצלחת ופשוטה לביצוע; לכן אנו מביאים בזה סקיצה וחתך נוספים, עם שינויים קלים שהוכנסו לתכנית לאור הניסיון שנרכש מאז פירסומה לפני כשנתיים. מובן שמספר עמדות החליבה, שנקבע בתכנית זו ל-4, ניתן להתאמה לפי צורכי המשק. אשר ליתר פרטי התכנית, כגון מידות העמדות, רוחב הבמה וכו', יש להקפיד עליהן הקפדתית. כפי הרשום בתכנית, לא מעט תקלות נגרמו במשקים ששינו פרטים אלה, אף אם רק במעט: הפרות אינן יכולות לעבור בין הזיגוג לבין צינור החוזה, עמידתן בשעת החליבה אינה נוחה, או שאי-אפשר לסגור את השערים לפני הפרות ואחריהן. לכן — הקפידו בכל פרטי הבניה והמסגרות! (ראה התכנית).

הגדלת מכון החליבה במשק הקיבוצי

הגדלת עדרי החלב מחייבת בכמה קיבוצים גם הגדלת מכון החליבה. יש המכון הקיים מותאם לעובד בודד, כגון — 3 עמדות טאנדם, או 2 שדרה, אשר בעתיד צריך לשמש לשני חולבים, ויש שבמכון הקיים עובדים שני חולבים, ורצוי להתאימו לשלושה. בין האחרונים נימנים עדרים שמספר פרותיהם נע סביב מאתיים ראש ואף למעלה מזה.

במשק יגור נחלבות כיום כ-250 פרות ובמשק

השנה יגדל מספרן עד ל-280. עד כה נחלבו הפרות 6 עמדות טאנדם ע"י שני חולבים כשכל חליבה נמשכה 5-6 שעות. לכן הוחלט ביגור להגדיל את המכון כך שהחליבה תבוצע בעתיד ע"י 3 חולבים. הוצעו שתי תכניות אלטרנאטיביות: הראשונה — להקים חדר חליבה חדש, עם 9 עמדות שדרת-דג מכל צד בסמוך לחדר החליבה הקיים, תוך העתקת חצר ההמתנה, שביי לי ההולכה וכו' לחדר החדש; ואילו השנייה — הפיכת חדר החליבה הקיים, בן 6 עמדות הטאנדם, ל-9 עמדות שדרת דג מכל צד. התכנית הראשונה היתה נוחה יותר בביצוע, אך לפי אומדן הוצאות ההשקעה היתה צריכה לעלות כ-15-20 אלף לירות יותר מאשר התכנית השנייה, שביצועה נראה טעון תיכנון מדוקדק והתאמה קפדנית של ההוצאה לפועל מצד בעלי מקצוע שונים, כיון שהדבר היה מבוסס על הפיכת מכון טאנדם לשדרת דג תוך יום אחד בלבד!

אחרי היסוסים רבים ובירורים עוד יותר מרובים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, החליט המשק על ביצוע התכנית השנייה, הנולה, אך הנרצת יותר. עם גמר כל ההכנות בוצעה "המהפכה" ביום 23 במאָרס ש.ז., וכך היה תהליך המיבצע: עם גמר חליבת הבוקר פורקו העמדות הישנות והוכנסו העמדות החדשות. בשעות אחה"צ המוקדמות הוחל בהתקנת מכונת החליבה — לע"ע באופן זמני, כי לא הגיעו בזמן כל החלקים הדרושים להתאמת קומביין החליבה בן 6 היחידות ל-9 יחידות. בינתיים הגיע הציד יוד כולו ובימים אלה השלימו את התקנת המכונה לכל 9 עמדות של שדרת הדג.

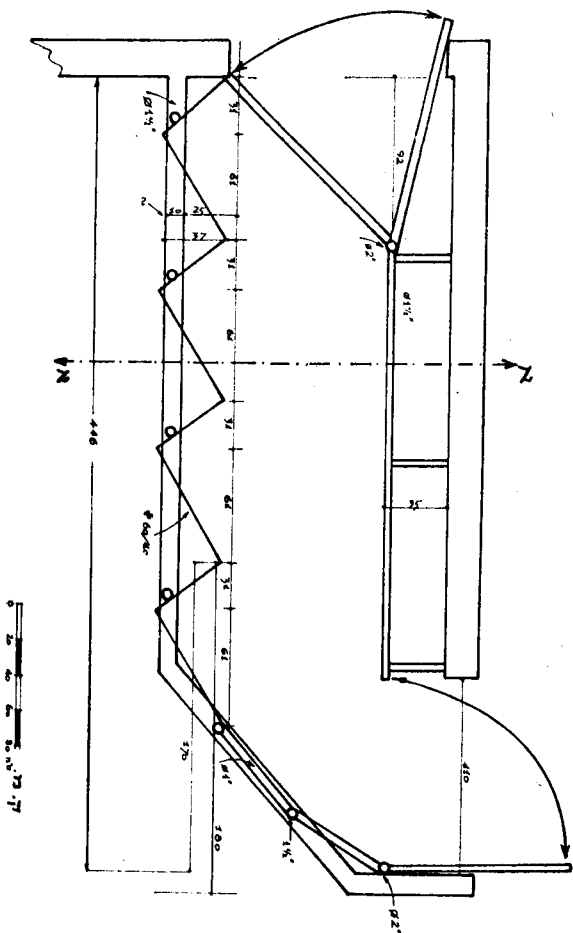
ברצוני לברך את מתכנני המחלקה הטאכנית של הקיבוץ המאוחד ומבצעי העבודה (עובדי מפעל הבניה וחברי יגור) על העבודה הנאה במיבצע זה. אינני מתבייש להודות שהתכנית המהפכנית הפחידה אותי לא מעט, כשדובר עליה לראשונה. אך הנני לציין את העובדה שכעבור כ-12 שעות מפירוק העמדות הישנות נחלבו הפרות במכון החדש!

אגב — אחת מתופעות הלוואי הפחות נעי-

התאחדות כפרים בישראל

ביתן חלילה מושבי ל-4 פרות

כניסה חדרה

סימאלית בשיטת החליבה בין חולב לחולב ואימון (אילוף) הפרות ו... העובדים (!) להרגלי חליבה נכונים וקבועים!

2. איזהו המכון העדיף? על השאלה — באיזה טיפוס של מכון היית בוחר לאור נסיונך במכון הקיים, אילו היית מתכנן את מכון החדש עכשיו — כל המשתתפים ענו כאיש אחד: באותה צורה בה אני חולב כעת.

חי הברון

ה. מ. ב.

מאי 1964

מודעות

▲ במושב ל"יש יש למכירה 150 עגלות בגילים 10—15 חודש; מוצאן מפרות-חלב.

לפנות לוועד המושב.

▲ בקיבוץ שובל יש למכירה שחת דגנים משובחת השחת לא נרטבה בגשם בתהליך הייבוש.

▲ ספרות מקצועית למכירה:

הזנת בהמות בית, מאת מ. שגב 6.50 ל"י
המספוא והזנת בעלי-חיים, מאת מוריסון, 15 ל"י
גידול בקר, מאת י. עצמון, חלק א' 7.50 ל"י
גידול בקר, מאת י. עצמון, חלק ב' 14 ל"י
(את הספר של מוריסון אפשר לקנות במשרד התאחדות מגדלי בקר; את שאר הספרים — ב"השדה" ובבתי מסחר לספרים).

מות במיבצע זה היתה ירידה רצינית, אם כי זמנית. בתנובת הפרות, וזה — ללא ספק בגלל חוסר האפשרות להרגילן בהדרגה להליכה ולעמידה בעמדות החדשות.

"שולחן עגול" על חליבה ומאסטימים בגליל העליון

במקום אחר בחוברת זו מופיע דר"ח על "השולחן העגול" שהתקיים בגליל העליון בחדש אפריל שנה זו. ההשתתפות היתה ערה מאוד ויצאתי מיום העיון עם הרושם שכולנו למדנו מנסיונם של כל המשתתפים. צוות המשתתפים ייצג את כל טיפוסים המכונים הקיימים: טאנדם, שדרה ושדרת דג.

והנה שתי נקודות, בין היתר, שמשכו את תשומת לבי:

1. הספק החליבה: התברר שבין המשקים המיוצגים, על כל גוני המכונים, ישנם שיאים ושפל בהספק החליבה ללא כל קשר לצורת המכון. ישנם הבדלים גדולים למדי בהספק החליבה בין משק למשק, אך אלה אינם קשורים במבנה המכון כל עיקר. דבר זה מחזק את דעתי, שהבעתי בהודמנויות קודמות, שהשפעת צורת המבנה על הספק החליבה הינה קטנה מאוד, ואילו הגורמים הקובעים את הספק החליבה הם טיב החליבה, ניסיון הצוות כולו, אחידות מאק-

זוטרות

בניסויים שנערכו באוניברסיטת אילינוי (ארה"ב) מצא שתוספת שחת לתפריט של תחמיץ תירס וקמח תירס עשויה להגדיל ב-725 ק"ג את תנובת הפרות שמניבות 4500—5436 ק"ג חלב בתקופת חליבה. עצתם של חוקרים אלה היא להוסיף לתפריט כנ"ל ק"ג שחת (לפחות 1) לכל 100 ק"ג משקל גוף של הפרה. מחקרים בבקר-חלב מוכיחים שהשפעת האם על גודל ומידות הוולד גדולה מזו של האב. הרבה אורגניזמים שונים עלולים לגרום למאסטיטיס (מחלות עטין) והסוגים שגילו במקרי התחלואה, נשתנו בשנים האחרונות במידה רבה מאוד.

מומחים מתחנת הנסיונות שבאוהאיו (ארה"ב) מצאו שחיסון העגלות בפני ברוצאלוסיס, כשהן בגיל 3 חודשים, מפתח בהן חסינות שאינה נופלת מזו שבעגלות שמחסנים בגיל מבוגר יותר. ממצא זה הוא בעל חשיבות מיוחדת בביעור הנגע כיוון שעגלות גדולות יותר וכן בהמות מבוגרות מגיבות על ההרכבה משך תקופה ארוכה יותר, וזה עלול להפריע גילוי מוקדם של בהמות נגועות והרחקתן מהעדר. עגלות שהורכבו בגיל 3 חודשים הגיבו שלילית כעבור 2-3 חודשים. עגלות גדולות יותר, שהורכבו בגיל 9 חודשים, נתקיימו במצב של "חשודות" עד לגיל של 15 חודש.

שוגים אלה המוסיפים שחת גרוסה או טחונה, או קליפות טחונות לתערובת המזון המרוכז או הכופ-חיות, ושוגים משתי בחינות: ראשית — ערכו האנרגטי של המזון המרוכז פוחת, ושנית — מתכונת השומן בחלב עלולה לפחות, אם התאית שמתכוונים לספק בתפריט המזון מוגשת רובה במספוא גס טחון או גרוס דק.